

• Uvod • Uzroci • Simptomi • Dijagnoza • Liječenje i prognoza

Uvod Benigni tumori želuca ne uzrokuju simptome ili medicinske probleme. Ponekad, međutim, neki krvare ili postanu maligni (kancerogeni).

Oko 99% raka želuca su adenokarcinomi. Drugi oblici raka želuca su leiomiosarkomi (rak glatkih mišića) i limfomi.

Rak želuca je češći u starijih ljudi. U osoba u dobi ispod 50 godina javlja se manje od 25% tog tipa raka. Rak želuca je izričito čest u Japanu, Kini, Čileu i Islandu. U SAD-u, češći je kod siromašnijih ljudi, crnaca i ljudi koji žive na sjeveru. To je sedmi najčešći uzrok smrti od raka u SAD-u, a pojavljuje se u odnosu 8 na 100.000 ljudi. Iz nepoznatih razloga, u SAD-u rak želuca sada postaje rjeđi.

Uzroci Rak želuca često počinje na mjestu upale želučane sluznice. Međutim, mnogi stručnjaci misle da je takva upala prije posljedica raka želuca nego njegov uzrok. Neki stručnjaci smatraju da želučani ulkusi mogu dovesti do raka, ali većina ljudi sa ulkusima i rakom želuca su vjerojatno imali neotkriveni rak prije nego su nastali ulkusi. *Helicobacter pylori*, bakterija koja ima ulogu u nastanku ulkusa dvanaesterca, može imati tu ulogu i kod nekih oblika raka želuca.

Za želučane polipe, rijetke benigne okrugle tvorbe koje se izbočuju u želučanu šupljinu, se misli da su preteče raka i zato ih se uklanja. Rak je naročito vjerojatan u vezi sa nekim tipovima polipa, polipa većeg od 2 cm ili više prisutnih polipa.

Za neke se prehrambene činioce misli da imaju ulogu u razvoju raka želuca. U te činioce se ubrajaju jako soljenje hrane, uzimanje mnogo ugljikohidrata i konzervansa koji se zovu nitrati, te slaba zastupljenost zelenog lisnatog povrća i voća u prehrani. Međutim, ni za jedan od tih činioaca nije dokazano da uzrokuje rak.

Simptomi U ranim stadijima raka želuca, simptomi su nejasni i lako se zanemaruju. Kada se simptomi zaista razviju, mogu pomoći u naznačivanju mjesta nastanka želučanog raka, npr. osjećaj punoće i nelagode nakon jela može ukazivati na rak u donjem dijelu želuca. Gubitak težine i slabost obično su posljedica poteškoća pri jelu ili nesposobnosti apsorpcije nekih vitamina i minerala. Anemija može nastati od vrlo postepenog krvarenja koje ne uzrokuje druge simptome. Rijetko osoba može povraćati velike količine krvi (hematemeza) ili imati tamne katranaste stolice (melena). Pri uznapredovalom raku želuca, doktor može preko trbušnog zida osjetiti nakupinu.

Čak i u ranim stadijima, i mali želučani tumor može se širiti (metastazirati) u udaljena mjesta.

Širenje tumora može uzročiti povećanje jetre, žuticu (ikterus), nakupljanje tekućine u trbuhu (ascites) i pojavu karcinomskih kožnih čvorića. Rak koji se širi može oslabiti i kosti dovodeći do koštanih lomova.

Dijagnoza Simptome želučanog raka može se pomiješati sa simptomima peptičkog ulkusa. Ako simptomi ne nestanu nakon što je osoba uzela lijekove protiv ulkusa ili ako simptomi uključuju gubitak težine, doktori posumnjaju na rak želuca.

Često se rade Rtg ispitivanja koja koriste barij da ocrtaju promjene površine želuca, ali one rijetko prikažu mali, rani oblik želučanog raka. Najbolji dijagnostički postupak je gastroskopija (pretraga savitljivom cijevi za promatranje), jer dopušta doktoru neposredno gledanje u želudac, traženje *Helicobacter pylori*, bakterije koja može imati ulogu u želučanom raku i da se dobije uzorak tkiva za pretragu pod mikroskopom.

Liječenje i prognoza Benigni želučani polipi se uklanjaju endoskopski (gastroskopski). Ako je rak ograničen na želudac, obično se pokušava izlječenje hirurškim putem. Uklanja se sav ili veći dio želuca i obližnji limfni čvorovi. Prognoza je dobra ukoliko rak nije preduboko prodro u želučani zid. U SAD-u su operacijski rezultati često slabi, jer većina ljudi već u vrijeme postavljanja dijagnoze ima prošireni rak. U Japanu, gdje se rak otkriva ranije masovnim pretraživanjem (probirom ili skriningom) upotrebom endoskopa (gastroskopa), operacijski rezultati su bolji.

Ako se rak proširio izvan želuca, cilj liječenja je olakšati simptome i produžiti život. Simptome mogu ublažiti kemoterapija i zračenje. Katkada se za ublažavanje simptoma koristi i operacija, npr. ako je zapriječen prolaz hrane na krajnjem dijelu želuca, operacija premoštenja može ublažiti simptome. Učini se spoj između želuca i tankog crijeva koji dopušta prolaz hrane. Taj spoj barem za neko vrijeme olakšava simptome začepljenja, bol i povraćanje.

Rezultati kemoterapije i zračenja su bolji kod želučanih limfoma nego karcinoma. Moguće je dulje preživljenje pa čak i izlječenje.